

Målnummer:	FT9501-02	Avdelning:	7
Avgörandedatum:	2003-01-28		
Rubrik:	En anmälan om förlust av bankkort som gjorts först efter polisanmälan och efter att kortinnehavaren begett sig hem har vid en samlad bedömning av omständigheterna i det enskilda fallet ansetts ha skett snarast efter upptäckten.		
Lagrum:	34 § konsumentkreditlagen (1992:830)		
Rättsfall:	ARN 1999 ref. 13		

REFERAT

M.H. innehade i oktober 1999 ett bankkort kopplat till ett visst konto hos S-banken. Den 16 oktober 1999 registrerades under tiden kl. 13.49.03-13.53.27 fyra uttag från kontot gjorda med M.H:s bankkort. Uttagen uppgick till totalt 12 900 kr. Kl. 14.16.51 samma dag registrerades en spärr på det bankkortet. Banken lät uttagen belasta kontot.

M.H. yrkade vid tingsrätten att S-banken skulle förpliktas att till honom utge 12 900 kr jämte ränta. Som grund för sin talan anförde han: Uttagen den 16 oktober 1999 om tillhoppa 12 900 kr har gjorts av en därtill obehörig person. Uttagen har skett sedan det kort med vilka uttagen gjordes tillgripits från honom. Han är inte ansvarig för de obehöriga uttagen eftersom han inte genom grov oaktsamhet förlorat kortet utan förlorat besittningen av detta på annat sätt, men snarast efter upptäckten anmält förlusten hos kreditgivaren. Banken är därför skyldig att ersätta honom med 12 900 kr vilket svarar mot de obehöriga uttagen.

M.H. utvecklade sin talan enligt följande. Den 16 oktober 1999 tränade han i sporthallen i Flen. I samband med att han bytte om till träningskläder hängde han in sina gångkläder i ett plåtskåp i ett omklädningsrum i anslutning till simhallen. Han låste skåpet. Klockan 12.50 kom han in i solariet, där han hade tid bokad. Under det att han solade hörde han en kraftig smäll från det intilliggande omklädningsrummet, där plåtskåpet stod. När han efter soltidens slut kom till skåpet för att byta om, klockan var då 13.25-13.30, upptäckte han att detta var uppbrutet. Hans jacka i vilken hans plånbok och nycklar till bostaden och bilen låg var stulen. I plånboken låg bl.a. det i målet aktuella kontokortet. Han tittade runt i omklädningsrummet för att se om tjuven hade slängt ifrån sig plånboken, men hittade ingen. Han drog på sig sina byxor och sprang ut till kassan och frågade kassörskan om hon hade gjort några iakttagelser av intresse i sammanhanget. Han rusade sedan iväg och kontrollerade några papperskorgar vid sporthallens entré för att se om plånboken hade blivit kastad där, men han fann inget. Kassörskan påtalade då för honom riskerna med att hans bostadsnycklar också hade tillgripits och han insåg direkt att tjuven nu kunde vara på väg till hans hem. Han ringde då från sporthallen till polisen i hopp om att någon polispatrull snabbt skulle kunna ta sig till hans bostad för att bevaka denna. Telefonsamtalet kopplades fram till en polisman som började ta upp hans anmälan. Detta förfarande drog ut på tiden på ett sätt som för M.H. kändes irriterande. Polismannen hade många frågor att ställa och därtill blev han avbruten flera gånger. I den anmälan som polisen har upprättat är antecknat att anmälan gjordes kl. 13.44 och det kan vara tidpunkten för när hans samtal med polismannen avslutades. En av anledningarna till att han blev irriterad över att anmälningsförfarandet drog ut på tiden var att han ville skynda sig hem för att spärra bankkortet. Han hade uppfattningen att han var tvungen att uppge kortnumret för att kunna spärra kortet och det numret hade han inte tillgång till på annan plats än i bostaden. Uppfattningen att han var tvungen att uppge numret hade han fått när han tog del av de anvisningar som han fick tillsammans med kortet. Alltså trodde han sig inte kunna spärra kortet genom att omedelbart ringa från sporthallen utan han såg sig tvungen att vänta med det till dess att han kom hem. Efter

samtalet med polisen gick M.H. till sin bostad, en promenad på 500 till 600 meter, och det tog fem eller sex minuter. Han kom hem omkring kl. 13.55. Han möttes av sin son som berättade att två män en stund tidigare hade kommit till huset och frågat efter kylarvatten till sin rostiga bil. M.H. var i det läget mer bekymrad för att husnycklarna var borta än för att bankkortet var borta men han tog dock ändå omedelbart fram de uppgifter han trodde sig behöva för att spärra kortet och ringde in sin spärranmälan. Han tillfrågades då om kortnumret. Enligt uppgift från banken spärrades kortet kl. 14.16.51 och den uppgiften ifrågasätter han inte. Ett par dagar senare upptäckte han att obehöriga automatuttag på sammanlagt 12 900 kr hade gjorts med kortet samma dag som han förlorade detta.

S-banken bestred yrkandet och anförde: M.H. har inte snarast efter upptäckten av förlusten av kortet anmält denna förlust hos kreditgivaren och kontohavaren är då enligt de allmänna villkoren för kortet skyldig att svara för obehöriga uttag med kortet.

S-banken anförde till utvecklande av sitt bestridande följande. Kortet spärrades den 16 oktober 1999 kl. 14.16.51 men från det att stölden upptäcktes av M.H. omkring kl. 13.25 till kl. 13.53.27 hade fyra automatuttag om tillhoppa 12 900 kr gjorts. M.H. borde ha spärrat kortet tidigare än vad han gjorde. Han behövde inte ha tillgång till kortnumret för att spärra det. Det hade räckt om han uppgett sitt personnummer. Och om M.H. inte visste vilket telefonnummer han skulle ringa för att spärra kortet, hade han kunnat få reda på det genom att ringa 118 118, dvs. nummerupplysningen, som dessutom hade kunnat koppla honom direkt till spärrmottagaren. Genom att M.H. inte snarast efter upptäckten av förlusten av kortet spärrat detta får han själv stå för de aktuella obehöriga uttagen på kontot.

Till stöd för sin talan åberopade M.H. bl.a. anvisningar om åtgärder vid förlust av bankkort som han erhållit av banken. En av anvisningarna uppgavs vara från år 1999 och innehöll bl.a. rutor för ifyllande av kortnumret och ovanför detta texten "Viktigt - Notera ditt kortnummer här, så har du det lätt tillgängligt när du ska anmäla förlust. Gör alltid polisanmälan." Den andra anvisningen uppgavs vara från år 2001 och innehöll också rutor för ifyllande av kortnumret samt därtill bl.a. texten "Om du förlorar ditt kort ska du spärra det omedelbart" och efter angivande av olika telefonnummer "Det är bra om du har ditt kortnummer till hands. Anteckna det i fältet här nedanför."

Tingsrätten inhämtade yttrande från Allmänna reklamationsnämnden som i fråga om kravet på att en anmälan skall ha gjorts snarast efter upptäckt av förlust av ett bankkort anförde följande.

Nämnden har i sin praxis vid bedömningen av denna fråga utgått från när kortinnehavaren efter upptäckten av förlusten rent faktiskt haft möjlighet att anmäla förlusten. Omständigheter som beaktas är t.ex. var kortinnehavaren befinner sig när förlusten upptäcks och dennes möjligheter att där nå en telefon eller skaffa det telefonnummer som skall användas vid förlustanmälan. I ett ärende som nämnden avgjorde i maj 2000 fann nämnden att förlustanmälan hade skett för sent när kortinnehavaren efter polisanmälan hade åkt hem för att hemifrån anmäla förlusten (ärende 1999-7133).

Omständigheterna i det nu aktuella fallet liknar i hög grad det nyss redovisade fallet. Av de handlingar som tingsrätten fogat till sin begäran om yttrande framkommer inte någonting som skulle kunna leda till någon annan bedömning än att kortinnehavaren haft möjlighet att anmäla förlusten tidigare. Enligt nämndens mening kan kortinnehavaren därför inte anses ha uppfyllt kravet på att "snarast" anmäla förlusten hos banken.

Nämnden har också i sin praxis behandlat frågan om en skyldighet att svara för obehöriga uttag omfattar alla uttag som har skett före förlustanmälan eller bara sådana som hade kunnat förhindras, om förlustanmälan hade skett i rätt tid. Nämnden har därvid konstaterat att bestämmelserna om förlustanmälan i 34 § konsumentkreditlagen syftar till att förhindra att obehöriga uttag sker efter den tidpunkt då en i rätt tid gjord förlustanmälan kommit banken till handa. Mot denna bakgrund har nämnden i ett pleniavgörande i februari 1999 funnit att bestämmelserna om kortinnehavarens betalningsskyldighet inte rimligen kan avse andra obehöriga uttag än sådana som skulle ha kunnat förhindras, om förlustanmälan hade skett i rätt tid (ärende 1999-2023).

Av utredningen i det vid tingsrätten anhängiga målet framgår att kortinnehavaren haft tillgång till telefon i sim- och sporthallen, att han redan fem minuter efter upptäckten av förlusten per telefon anmält stölden till polisen kl. 13.25 och att de obehöriga uttagen skett ca kl. 13.50 och därefter. Övervägande skäl talar enligt nämndens mening för att de obehöriga uttagen hade kunnat förhindras, om förlustanmälan hade skett i rätt tid.

Katrineholms tingsrätt (2002-10-02, rådmannen Ingrid Andersson) ogillade M.H:s talan och anförde följande.

Banken har godtagit M.H:s uppgift att han förlorade bankkortet genom att det den 16 oktober 1999 tillgreps ur det av honom disponerade låsta förvaringsskåpet i sporthallen i Flen. M.H. har uppgett att han upptäckte inbrottet och förlusten av plånboken i vilken bankkortet låg omkring kl. 13.25 och att han är tämligen säker på tidpunkten, eftersom han kom till förvaringsskåpet strax innan soltiden slutade kl. 13.30. Enligt polisens anteckningar gjordes polisanmälan kl. 13.44, men anmälningsförfarandet drog enligt M.H. ut på tiden och av polisens noteringar framgår inte om klockslaget står för den tidpunkt då polisen började uppta M.H:s anmälan eller om det är tidpunkten då anmälan var gjord. Eftersom M.H. hade uppfattningen att han var tvungen att bege sig hem för att ta reda på kortnumret innan han kunde spärra kortet spärrade han inte kortet direkt, utan när han gjort polisanmälan gick han hem och enligt hans trovärdiga uppgift kom han till bostaden omkring kl. 13.55. Drygt 20 minuter senare spärrade han kortet genom ett telefonsamtal. Enligt "Allmänna villkor, Bankkort" p 10 vilka överensstämmer med innehållet i 34 § konsumentkreditlagen, som behandlar betalningsansvar vid förlust av kontokort m.m., är kontoinnehavaren - om utfärdat bankkort använts av obehörig - endast skyldig att betala belopp som påförts kontot om kontoinnehavaren - utan att det är fråga om att han lämnat ifrån sig bankkortet till någon annan eller att han genom grov oaktsamhet förlorat kortet - på något annat sätt förlorat besittningen av kortet och inte snarast efter upptäckten anmält förlusten till banken "på det sätt som anges ovan". I p 10 anges också att spärr kan ske dygnet runt på telefonnummer som anvisas i information som följer med nytt eller ersatt kort.

Avgörande för utgången i målet är huruvida M.H. kan bedömas ha spärrat kortet snarast efter upptäckten av förlusten. M.H. hade kunnat anmäla förlusten genom ett telefonsamtal, via nummerbyrån, från sporthallen omkring kl. 13.30. Han behövde inte ha kortnumret för att spärra kortet utan det hade räckt om han hade uppgett sitt personnummer. M.H. har förklarat varför han inte ringde från sporthallen och spärrade kortet, han tyckte att det var viktigt att snabbt göra en polisanmälan i hopp om att polisen skulle skydda hans hus och han trodde att han inte kunde spärra kortet utan att ha tillgång till kortnumret och det hade han hemma. När M.H. spärrade kortet hade obehöriga uttag om tillhoppa 12 900 kr redan hunnit göras. Enligt tingsrättens mening borde M.H. ha spärrat kortet innan han gjorde polisanmälan. M.H. borde via t.ex. nummerbyrån ha ringt spärrnumret och begärt att få spärra kortet vilket hade varit möjligt trots att han inte hade tillgång till kortnumret. Men mot bakgrund av hur anvisningarna till kortet var utformade får det anses ursäktligt att M.H. hade uppfattning att han inte kunde spärra kortet om han inte hade kortnumret. I den situationen där han trodde att han behövde ha kortnumret borde han omedelbart efter upptäckten av förlusten av kortet, ha skyndat sig hem och ringt spärrsamtal. Mot bakgrund av att M.H. hade sin bostad endast 500 till 600 meter från sporthallen skulle han med all säkerhet ha hunnit spärra kortet innan det första uttaget gjordes kl. 13.49. Tingsrätten finner således att M.H. inte snarast efter upptäckten av förlusten av kortet har spärrat detta och då har han själv att svara för de obehöriga uttagen som följde efter förlusten. M.H:s talan skall ogillas.

M.H. överklagade tingsrättens dom och yrkade att hovrätten skulle bifalla hans talan.

S-banken bestred ändring.

Svea hovrätt (2003-01-28, hovrättspresidenten Johan Hirschfeldt samt hovrättsråden Owe Hultin och Mona Wildig, referent), som konstaterade att parterna i hovrätten åberopat samma grunder, i huvudsak utvecklat sin talan på samma sätt och åberopat samma skriftliga bevisning som vid tingsrätten, ändrade tingsrättens dom och biföll M.H:s talan samt anförde följande.

Obehöriga uttag har gjorts på ett konto hos banken sedan M.H. vid ett besök i en sporthall i Flen förlorat ett bankkort knutet till detta konto. Banken har som enda grund för bestridande av M.H:s talan anfört att han underlåtit att, i enlighet med de allmänna villkoren för kortet och vad som föreskrivs i konsumentkreditlagen (1992:830), snarast efter att ha upptäckt att bankkortet var stulet anmäla förlusten till banken.

Det är ostridigt i målet att M.H. upptäckt förlusten av kortet någon gång mellan kl. 13.25 och 13.30 den 16 oktober 1999. Banken registrerade en spärr av kortet kl. 14.16 samma dag och då var de aktuella uttagen om sammanlagt 12 900 kr redan gjorda. Vid bedömningen av om förlusten anmäls snarast skall emellertid inte beaktas enbart den tid som gått mellan upptäckten och anmälan av förlusten av bankkortet. I varje enskilt fall måste göras en helhetsbedömning av samtliga omständigheter.

Det är klarlagt att M.H. i och för sig hade kunnat göra anmälan till banken tidigare än vad som skett. Något kortnummer behövdes inte för denna anmälan och telefon fanns att tillgå i sporthallen där han förlorade kortet. Emellertid hade vid tillfället inte bara kortet ifråga tillgripits utan även bl.a. M.H:s plånbok, innehållande uppgift om hans hemadress, samt nycklar till den näraliggande bostaden. Därmed förelåg en inte ringa fara för tillgrepp i bostaden. Mot bakgrund härav får enligt hovrättens mening godtas att M.H. i stället för att direkt göra en förlustanmälan till banken först kontaktade polisen och omedelbart därefter begav sig hem.

M.H. hade uppfattningen att han inte kunde spärra kortet utan kortnummer. Detta hade han endast tillgång till hemma. Mot bakgrund av utformningen av de anvisningar om åtgärder vid förlust av bankkort som han erhållit av banken får denna uppfattning, som också tingsrätten funnit, anses ursäktlig. Det får även med hänsyn till dessa förhållanden godtas att han begav sig till bostaden innan han gjorde förlustanmälan.

Anmälningsupptagningen hos polisen var avslutad kl. 13.44 och M.H. har uppgett att han anlände till bostaden ca kl. 13.55. De obehöriga uttagen är gjorda mellan kl. 13.49 och kl. 13.53 och därmed innan det enligt hovrättens mening kunnat krävas av honom att han gjort en förlustanmälan till banken.

M.H. kan alltså inte anses ha brustit i vad som ålegat honom ifråga om anmälan av kortförlusten. Hans talan skall då bifallas vad gäller förpliktande för banken att ersätta honom för de obehöriga uttagen.

Målnummer FT 9501-02

Sökord: Kontokort; Bankkort; Konsumentkredit

Litteratur:
